

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 190
din data de 26.02.2020

Dosar nr.: 233/2019

Petiție nr: 2.087/15.04.2019

Petent:

Reclamat: Ministerul Justiției

Obiect: constituirea nelegală a completurilor de judecată

I. Numele, domiciliul sau reședința părților:

Numele și domiciliul petentei

Numele și sediul părții reclamate/martorilor

1. Ministerul Justiției cu sediul în București, Sector 5, Str. Apolodor nr. 17, prin reprezentant

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Constituirea nelegală a completurilor de judecată.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.
5. Prin adresa nr. 2087/ 08.05.2019, s-a solicitat petentei să precizeze cu exactitate fapta de discriminare, criteriul de discriminare și perioada de timp în care s-a săvârșit fapta.
6. Prin adresa nr. 3522/ 21.06.2019 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 3522/ 21.06.2019 a fost citată partea reclamată (filele 110- 111 la dosar)
7. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Prin adresa înregistrată cu nr. 2087 din data de 15.04.2019, petenta sesizează faptul că, fapta discriminatorie a fost săvârșită la data de 18.12.2017, când s-a constatat că persoanele

aflate în termenul de contestație în anulare nu au putut invoca Decizia CCR nr. 685/2018, considerând că este culpa Ministerului Justiției, care nu s-a conformat Deciziei prin emiterea unei ordonanțe care să permită atacarea tuturor deciziilor pronunțate de completurile nelegal constituite.

9. Prin Decizia nr. 685/07.11.2018 pronunțată de Curtea Constituțională, aceasta a constatat că hotărârile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție începând cu februarie 2014 și până în 2018 sunt lovite de nulitate absolută cu privire la componența completurilor de 5 judecători.

10. Curtea Constituțională reține că instanțele judecătorești, așa cum sunt reglementate prin Constituție și Legea nr. 304/2004, își realizează funcția de înfăptuire a justiției prin intermediul judecătorilor organizați în completuri de judecată. Pentru ca organizarea puterii judecătorești să nu devină în sine aleatorie și pentru a nu permite apariția unor elemente de arbitrar, legiuitorul constituent a stabilit că procedura de judecată se stabilește prin lege, iar cu privire special asupra Înaltei Curți de Casație și Justiție a consacrat faptul că atât compunerea sa, cât și regulile de funcționare se stabilesc prin lege organică. Astfel, când legiuitorul constituțional se referă la compunerea instanței supreme nu are în vedere numărul total de judecători al acesteia, ci organizarea și compunerea secțiilor, secțiilor unite, completurilor de judecată care realizează funcția sa jurisdicțională.

11. Această construcție constituțională a dus la calificarea la nivel legal a aspectelor referitoare la compunere instanței judecătorești, ca fiind norme de procedură de ordine publică. De aceea, *“încălcarea prevederilor legii referitoare la compunerea completului de judecată exprimă o exigență de ordine publică a cărei încălcare atrage nulitate absolută a actelor pronunțate de acesta.”*

12. Cu privire la cauzele civile soluționate de aceste completuri, a existat posibilitatea atacării lor prin contestație în anulare, numai prin intermediul prevăzut de Codul de procedură civilă și numai cu respectarea acestuia, Curtea Constituțională făcând precizarea că hotărârile CCR produc efecte numai pentru viitor.

13. Persoanele din dosarele care au fost finalizate prin hotărâri definitive în termenul de 30 de zile de după apariția acestei motivări CCR, au putut beneficia de posibilitatea de a ataca prin calea extraordinară de atac a contestației în anulare. Restul hotărârilor definitive printre care și a petentei – a Deciziei civile nr. 38 din 24.03.2014 pronunțată prin repingerea recursului ca nefondat de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Hotărârea nr. 3P din 03.09.2013 pronunțată de către Consiliul Superior al Magistraturii – nu au putut beneficia de această cale de atac extraordinară, deoarece au rămas definitive în afara acestui termen.

Decizia civilă a ICCJ nr. 38/ 24.03.2014 nu a schimbat cu nimic hotărârea nr. 3P/ 03.09.2013 pronunțată de Consiliul Superior al Magistraturii, cu toate că putea să amendeze faptul că Inspekția Judiciară care a amendat cazul, a încălcat prevederile art. 91 ind 2, alin.5 Cod procedură penală (vechiul cod), prin preluarea de probe dintr-un dosar penal care se afla în curs de urmărire penală, probe pe care petenta nu le cunoștea și pe care nu le-a putut combate în apărare, până la acel moment. După ce a fost exclusă din magistratură în baza acelor probe, dosarul penal s-a soluționat prin clasare.

14. Singurul care putea soluționa această discriminare este Ministerul Justiției care a și afirmat că urmează să emită o ordonanță de urgență pentru a da acces tuturor celor care nu au avut posibilitatea legală să atace hotărârea lovită de nulitate absolută, deoarece activitatea internă a ICCJ nu este publică. Guvernul României, prin Ministerul Justiției, avea posibilitatea și obligativitatea să emită o ordonanță de urgență care să permită anularea hotărârilor pronunțate în completurile de 5 judecători însă emiterea acestui act legislativ nu a fost realizat până în prezent.

Sușinerile părții reclamate

15. Prin adresa nr. 4/56975 din 15.07.2019 (filele 112-117, respectiv 118 -123 la dosar) Ministerul Justiției arată următoarele:

- Pe cale de excepții: partea reclamată invocă lipsa calității procesuale pasive a petentei și solicită respingerea sesizării formulate împotriva Ministerului Justiției pe motiv că Ministerul Justiției nu ar putea să fie autorul faptei pretins a fi discriminatorie întrucât nu are competența de a emite acte normative, acesta având atribuțiile și competențele stabilite în HG nr. 652/2019 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției;

16. Pe fondul cauzei se arată că, potrivit art. 11, alin 3 din Legea nr. 47/1992, deciziile și hotărârile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

a) În ceea ce privește domeniul de aplicare a deciziilor Curții Constituționale a României, aceasta reține într-o jurisprudență constantă faptul că aplicarea efectului *ex nunc* al deciziilor sale vizează atât situațiile juridice *pendinte* cât și situațiile juridice ce urmează a se naște – *facta futura*, precum și în mod exceptional, unele situații care au devenit *facta praeterita*. În privința cauzelor care nu se află pe rolul instanțelor judecătorești la momentul publicării deciziei de admitere a Curții, fiind vorba despre un raport juridic epuizat – *facta praeterita*, Curtea reține că partea nu mai poate solicita aplicarea deciziei de admitere, întrucât decizia de admitere a Curții nu poate constitui temei legal pentru o acțiune în justiție, în caz contrar consecința fiind extinderea efectelor deciziei Curții pentru trecut (Decizia nr. 126/2016). Tot în legătură cu acest aspect, Curtea reține că din momentul introducerii cererii de chemare în instanță și până la soluționarea definitivă a cauzei, norma incidentă a beneficiat de o prezumție de constituționalitate, care nu a fost răsturnată decât ulterior pronunțării hotărârii prin care s-a tranșat în mod definitiv litigiul. Totodată, printr-o decizie anterioară, Curtea a reținut că: “pe parcursul soluționării cauzei, autorul excepției a beneficiat de toate garanțiile procesuale specifice procesului penal, dar nu a înțeles să se prevaleze de dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate a cărei soluționare i-ar fi putut conferi dreptul de a formula cerere de revizuire. Prin urmare, acesta se află într-o situație juridică diferită de cea a persoanei care a invocat aceeași excepție de neconstituționalitate, într-o altă cauză, și care, în urma declarării de către Curtea Constituțională a neconstituționalității textului criticat, a avut dreptul de a cere revizuirea hotărârii judecătorești rămase definitivă.”

b) În ceea ce privește necesitatea redactării unui proiect de act normativ din perspectiva Deciziei Curții Constituționale nr. 685/2018, se observă nu doar că nu se impune o astfel de soluție, ci dimpotrivă, considerentele acesteia par a sugera că nu este necesară emiterea unui astfel de act normativ. Astfel, Curtea reține că “prezenta decizie se aplică de la data publicării sale, atât situațiilor pendinte, respectiv în cauzele aflate în curs de judecată, precum și în cele finalizate în măsura în care justițiabilii sunt încă în termenul de exercitare a căilor de atac extraordinare corespunzătoare, cât și situațiilor viitoare”.

17. În cadrul ședinței de audieri din data de 16.07.2019, a fost invocată din oficiu excepția tardivității introducerii cererii conform art. 20, alin 1 din OG nr. 137/2000 R1, cu modificările și completările ulterioare.

V. Motivele de fapt și de drept

18. În drept, potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.

19. CNCD a invocat din oficiu excepția de tardivitate în ceea ce privește aspectele ce țin de introducerea cererii cu privire la faptele prezentate, care nu se încadrează în termenul de un an.

20. Colegiul director a analizat cu prioritate excepția tardivității în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat și constată că fapta reclamată s-a petrecut începând cu februarie 2014 și până în 2018. Petenta a sesizat CNCD la data 15.04.2019.

21. În conformitate cu prevederile art. 20 alin. 1 din OG nr. 137/2000, R1 cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director reține că „(1) Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei”.

22. Corelativ circumstanțierii faptelor de discriminare *rationae temporis*, termenul prevăzut în art. 20 alin. 1 este un termen de procedură, reprezentând intervalul de timp înăuntrul căruia trebuie îndeplinit actul de sesizare al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la săvârșirea unor fapte sau acte de discriminare.

23. Din interpretarea acestor prevederi, Colegiul director reține că legiuitorul a instituit un termen legal, circumscris unui interval determinat de timp, în speță, de un an de zile, care începe să curgă de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință petenta de săvârșirea ei, constituind astfel un termen peremptoriu.

24. Prin urmare, având în vedere motivele expuse, susținerile părților și înscrisurile aflate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. 1 din OG nr. 137/2000 R1, Colegiul director constată că termenul de 1 an de la data săvârșirii faptei reclamate de petentă a fost depășit, fapt pentru care urmează a admite excepția de tardivitate a introducerii plângerii în raport cu faptele care fac obiectul plângerii, acestea petrecându-se începând cu februarie 2014 și până în anul 2018.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de tardivitate invocată din oficiu în cadrul ședinței de audieri.
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 26.02.2020 au fost: JURA CRISTIAN – membru, DINCĂ ILIE – membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – membru, HALLER ISTVÁN – membru, LAZĂR MARIA - membru, POPA CLAUDIA SORINA – membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din data de 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Motivat/redactat: P.C.S./F.L

Data: 25.03.2020

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G.

137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.